Stuk **176** (1995-1996) – Nr. 1

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996 1 DECEMBER 1995

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer Steve Stevaert —

houdende het recht op een minimale levering van elektriciteit

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Mensen leven in absolute armoede als ze niet over de nodige middelen beschikken om te overleven. Het is een fenomeen dat zich nog steeds gedeeltelijk in de taboesfeer bevindt. In onze verzorgingsstaat wil men deze problematiek nogal eens in een rookgordijn hullen. Het gaat hier immers dikwijls om 'paria's', weggestopt in de donkere krochten van de grootsteden : elementen die we liever niet te voorschijn zien komen omdat ze aantonen dat er barsten zijn in de fundamenten van onze verzorgingsstaat.

Toch kunnen we onmogelijk voorbij aan het feit dat de problematiek van de vierde wereld manifest aanwezig is in onze maatschappij en de laatste tijd zelfs beangstigende vormen aanneemt. Onder de daklozen zitten een hoop mensen die ooit een normaal leven geleid hebben, die misschien een gezin hadden, een job en een huis om in te wonen ... Steeds meer mensen balanceren op de slappe koord die een schijnbaar normaal leven verbindt met zwarte armoede.

Recente studies inzake de afsluiting van elementaire nutsvoorzieningen geven een dramatische realiteit weer. Meer en meer mensen kunnen basisvoorzieningen als huisvesting en elementaire nutsvoorzieningen (gas, water en elektriciteit) niet meer betalen.

We kunnen spreken van een aantal uitsluitingsmechanismen die ervoor zorgen dat mensen in de marginaliteit en de armoede kunnen belanden. Die uitsluitingsmechanismen situeren zich voornamelijk op sociaal-economisch, op juridisch en

op cultureel vlak. Het is belangrijk om ons te concentreren op de aard van die uitsluitingsmechanismen om ze daarna efficiënt te lijf te gaan.

Maar er zijn in de eerste plaats de actuele noden. De gevolgen van die uitsluitingsmechanismen zijn acuut. Concreet kunnen mensen de huur van hun huis niet meer betalen, zij verliezen het recht op allerlei nutsvoorzieningen. Uit cijfers van Electrabel blijkt dat elektriciteits- en gasbedrijven in ons land steeds meer te maken krijgen met slechte betalers. In 1994 werden 2,5 miljoen herinneringen tot betaling gestuurd, een stijging met 20 % ten opzichte van 1993. Het aantal aanmaningen nam toe met 26,6 %. Er werden 16,6 % meer berichten gestuurd dat de leiding zou worden afgesloten en het aantal effectieve afsluitingen in België bedroeg 28,723 of 14,9 % meer dan in 1993. In Vlaanderen was er in 1994 een stijging van het aantal afsluitingen met 10,1 % in vergelijking van het jaar 1993. Er is in deze evolutie een duidelijk verband met de stijgende werkloosheid en de economische crisis, met toenemende verarming als gevolg.

Daarom zou ik willen pleiten voor directe maatregelen om de gevolgen van de uitsluitingsmechanismen te bestrijden. Het kan toch niet dat mensen van de ene dag op de andere zonder water, gas of elektriciteit komen te zitten omdat de administratieve molen besloten heeft wanbetalers niet langer te voorzien van die essentiële zaken. Basisvoorzieningen zijn een fundamenteel recht voor eenieder van ons, ongeacht zijn maatschappelijk positie.

Dit voorstel van decreet wil een begin van oplossing geven voor die problematiek. Het voorstel spitst zich enkel toe op de elektriciteitsvoorziening wegens de praktische haalbaarheid van de oplossingen. Een oplossing voor de andere nutsvoorzieningen vergt technische aanpassingen. Hiervoor moet, alvorens een voorstel ingediend kan worden, eerst een praktisch plan uitgewerkt worden.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel verwijst naar het grondwetsartikel dat de bevoegdheidsverdeling en -regeling omschrijft van de gewestelijke organen.

Artikel 2

Dit artikel omschrijft in het kort enkele begrippen die terugkomen in de daarop volgende artikelen. Dit voorstel slaat niet alleen op de aangeslotene in naam : ook zijn gezin mag niet het slachtoffer worden van wanbetaling. Vooral opgroeiende jongeren moeten de gelegenheid krijgen om zich in de best mogelijke omstandigheden te kunnen ontplooien.

Artikel 3

Het is van essentieel belang dat de aangeslotene en zijn gezin over een ononderbroken vermogen beschikken, om de kwaliteit van het leven in het gezin toch enigszins te waarborgen. Op die manier moet de aangeslotene ook geen beroep doen op gevaarlijke alternatieven, zoals kaarslicht.

Er wordt slechts een levering van 6 ampère gewaarborgd. Dit is net voldoende om een aantal elektrische apparaten en

een aantal lichtbronnen aan te sluiten. Het betekent een gevoelige achteruitgang van de levenskwaliteit. Toch blijven op die manier enkele basisvoorzieningen gewaarborgd.

De regeling geldt niet voor gemeenschappelijke delen aan woongebouwen omdat die geen essentiële 'leeffunctie' hebben.

Om misbruiken te vermijden geldt de regeling ook niet voor leegstaande panden.

Artikel 4

Het gezin wordt voldoende op voorhand gewaarschuwd van het voornemen van de elektriciteitsmaatschappij om een stroombeperker te installeren. Pas na het sturen van een herinneringsbrief en een ingebrekestelling mag de elektriciteitsmaatschappij overgaan tot de installatie.

Daarenboven zal de gemeente waarin het gezin woont, op de hoogte gebracht worden van het voornemen van de elektriciteitsmaatschappij. Dit is nodig om de bevoegde sociale diensten toe te laten een eventuele regeling te treffen met de wanbetaler alvorens de stroombeperker geïnstalleerd wordt.

Artikel 5

De stroombeperker kan ook geplaatst worden op verzoek van het gezin zelf. Het is immers mogelijk dat het gezin zich bewust is van de precaire financiële situatie waarin het zich bevindt en vermoedt dat het door het aanhouden van een 'vol vermogen' op korte termijn met een aantal financiële schulden opgezadeld zal worden. Om dit te vermijden zal er tijdig een stroombeperker geïnstalleerd worden waardoor het gezin dit probleem voorkomt.

Ook in dat geval zal de naam van het gezin aan de gemeente medegedeeld worden om de bevoegde sociale diensten de gelegenheid te geven om, samen met de betrokkenen, een plan uit te werken met het oog op een beter beheer van het budget van de betrokkenen.

De betrokkenen kunnen echter weigeren dat hun naam aan de gemeente bekend gemaakt wordt.

Artikel 6

Dit artikel wordt ingelast met het oog op de sociale begeleiding van wanbetalers. Het gaat hier immers dikwijls om mensen die het (dikwijls) beperkte budget dat hun ter beschikking staat, op een onoordeelkundige manier beheren.

Voor de begeleiding van de wanbetaler is elke openbare of particuliere sociale dienst bevoegd.

Artikel 8

Wanneer het gezin volgens de bevoegde diensten in staat is zijn financiële en sociale situatie in evenwicht te brengen, wordt de stroombeperker weggenomen.

Als de schulden nog niet helemaal afbetaald zijn, kan dat enkel gebeuren op verzoek van het gezin zelf.

Artikel 9

Dit decreet kan enkel van toepassing zijn op de woongelegenheden die absoluut noodzakelijk zijn voor het gezin.

Dit betekent dat tweede verblijfplaatsen, vakantieverblijven of inrichtingen waar economische activiteiten of beroepsactiviteiten plaatsvinden, onmogelijk in aanmerking kunnen komen.

Artikel 10

Dit artikel wordt ingelast ter informering van de betrokkenen.

Steve STEVAERT

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° gezin : de aangesloten elektriciteitsverbruiker en de personen die samen met hem in de bedoelde woning hun hoofdverblijf hebben ;

2° huishoudelijk gebruik : het gebruik van elektriciteit waarvan de nominale spanning lager is dan 70.000 volt, door verbruikers voor wie een tarief van laagspanning voor huishoudelijk gebruik op nationaal vlak van toepassing is ;

3° elektriciteitsbedrijf : de gemeentelijke regie of de intercommunale vereniging voor elektriciteitsdistributie waarbij de elektriciteitsverbruiker aangesloten is ;

4° sociale dienst : elke openbare sociale dienst of elke erkende particuliere sociale dienst waarvan de opdracht of een van de opdrachten sociale begeleiding is.

Artikel 3

Ieder gezin heeft recht op een minimale, ononderbroken levering van elektriciteit met het oog op huishoudelijk gebruik.

De elektriciteitsbedrijven waarborgen een gratis levering van 6 ampère.

Deze regeling geldt niet voor gemeenschappelijke delen van woongebouwen, noch voor leegstaande panden.

Artikel 4

Bij wanbetaling stuurt het elektriciteitsbedrijf een herinneringsbrief.

Indien de factuur vijftien dagen na het verzenden van de herinneringsbrief niet is betaald, stuurt het elektriciteitsbedrijf bij aangetekende brief een ingebrekestelling waarbij het bedrijf het gezin waarschuwt dat het mogelijk een stroombeperker zal installeren en dat het de gemeente van zijn voornemen op de hoogte zal brengen. De gemeente geeft op haar beurt een sociale dienst de opdracht om, samen met het gezin, een oplossing te zoeken voor hun situatie.

Indien de factuur niet betaald wordt binnen de daarop volgende vijftien dagen of indien het gezin of de sociale dienst binnen die termijn geen plan voor de aflossing van de schuld heeft voorgesteld, mag de elektriciteitsmaatschappij de stroombeperker plaatsen.

Artikel 5

Ieder gezin kan schriftelijk aan het elektriciteitsbedrijf vragen een stroombeperker van 6 ampère te plaatsen.

De stroombeperker van 6 ampère wordt door het elektriciteitsbedrijf geplaatst binnen vijftien dagen na de aanvraag.

Na de plaatsing deelt het elektriciteitsbedrijf de naam van het betrokken gezin schriftelijk aan de gemeente mee.

Het betrokken gezin kan op het ogenblik van de aanvraag het elektriciteitsbedrijf nochtans verzoeken zijn naam niet aan de gemeente mede te delen.

Artikel 6

De gemeente laat een sociaal onderzoek instellen bij het gezin waarvan de naam, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, tweede lid en artikel 5, derde lid, door het elektriciteitsbedrijf wordt medegedeeld, met het doel samen een oplossing voor de problemen uit te werken.

Die oplossing moet een plan tot afbetaling van de schulden en begeleiding van het gezin omvatten.

De gemeente laat dit sociaal onderzoek uitvoeren door een sociale dienst, zoals vermeld in artikel 2, 4°.

Artikel 7

De werkelijke kosten van de plaatsing van de stroombeperker vallen ten laste van het elektriciteitsbedrijf.

Artikel 8

Het gezin mag vragen dat de stroombeperker wordt weggenomen zodra het zijn situatie in orde heeft gebracht of wanneer het reeds de helft van zijn schuld heeft afgelost met inachtneming van het aflossingsplan.

De elektriciteitsmaatschappij neemt de stroombeperker weg binnen twee weken volgend op de aanvraag.

Artikel 9

Dit decreet is niet van toepassing op de tweede verblijfplaats van een gezin, noch op verblijfplaatsen die uit hun aard als vakantieverblijven geklasseerd kunnen worden. Het decreet is ook niet van toepassing op gebouwen waarin een vorm van economische of beroepsactiviteit plaatsvindt.

Artikel 10

Op elke herinneringsbrief of ingebrekestelling wordt de tekst van dit decreet afgedrukt.

Steve STEVAERT